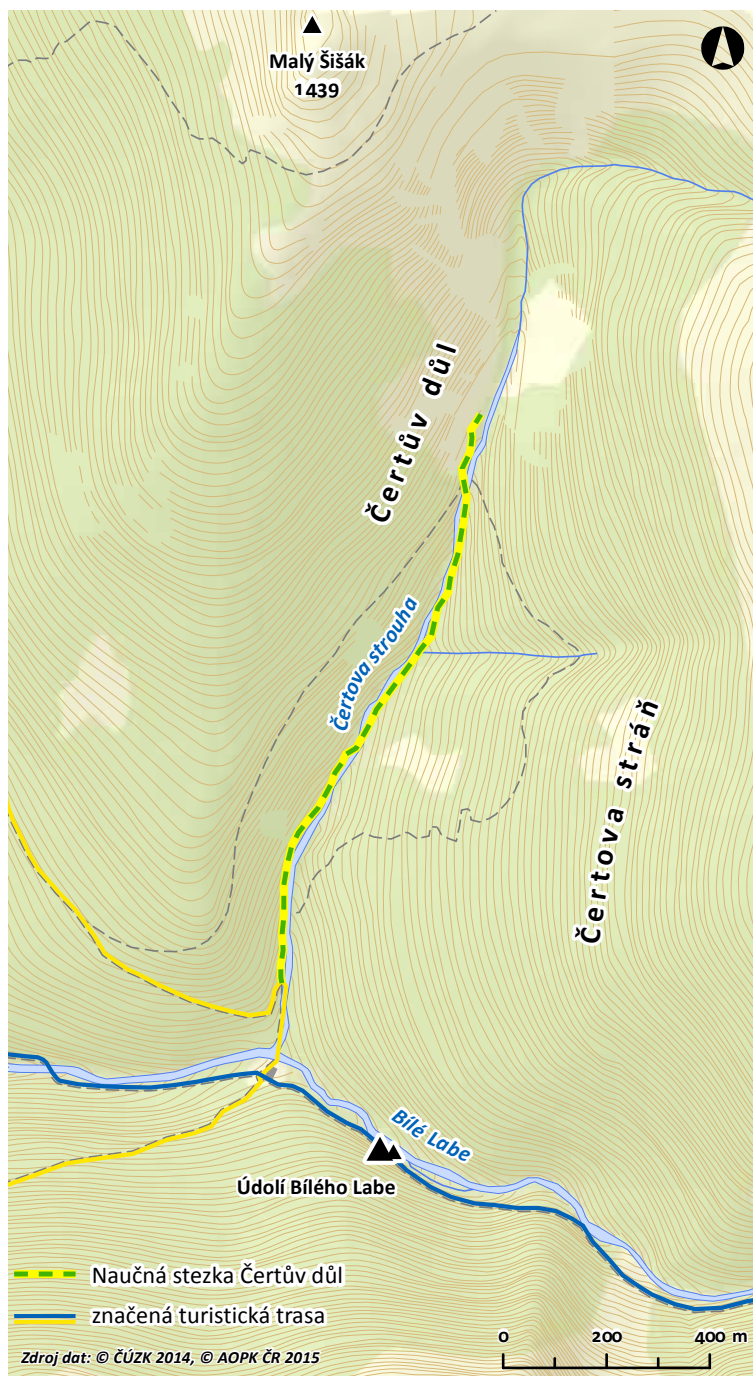

Naučná stezka Čertův důl

Čertův důl je součástí Sedmidolů, jižního svahu Slezského hřbetu mezi Labským dolem a dolem Bílého Labe. Od počátku 18. století byl obydlen, na třech loukách stály tři boudy s převážně sezonním provozem – pastvou dobytka a zpracováním mléka. Paradoxně teprve v roce 1889, kdy už zdejší osídlení postupně zanikalo, bylo ústí údolí zpřístupněno solidní vozovou cestou podél Bílého Labe, po které se sem ze Špindlerova Mlýna dostaneme i my. Na první pohled nepoznáme, že se jedná o významnou novověkou archeologickou lokalitu. Někdejší louky a pastviny spontánně

zarůstají smrky v sousedství odrůstající nové generace lesa na imisních holínách. Hluboko do montánního pásma sestupují kamenná moře s ostrůvky kleče (nejnižší v 1 080 m n. m.).

Naučná stezka Čertův důl, letos aktualizována novými dřevěnými tabulemi, byla zřízena v roce 1997, při stém výročí katastrofálních povodní, neboť prezentuje historické hrazení Čertovy strouhy. V letech 1901–1902 zde bylo bez jakékoli mechanizace postaveno 43 různě mohutných přepážek, doplněných podélnými hrázi, žlaby, trativody a zalesněním.

Systém postavený z přesně opracovaných kamenů (největší váží asi dvě tuny), bez použití betonu, postupně zapadl do krajiny jako její organická součást. Dodnes je plně funkční.

Stezka stoupá od boudy U Bílého Labe nejprve podél peřejí a kaskád, efektních hlavně při vyšších průtocích. Prostor nad mohutnou druhou přepážkou (objem jejího zdiva představuje 8 % ze všech přepážek), je již zcela naplněn splaveninami. Řečiště je mezi zvětřalými svahy usměrněno hrází a průběžně stabilizováno dalšími přepážkami, které již nejsou založeny na pevné skále, a proto je dopadová plocha pro vodu masivně opevněna. Přes mocné kamenné nánosy o něco výše převádí vodu dlážděná kyneta. Nad ní se ve dvou obloucích vlní malebná série dvaceti nejmenších, metrových stupňů.

Naučná stezka končí asi 1 300 metrů od ústí strouhy, u reliktů první z kováren staveníště hrazení: výhně, podstavce pod kovadlinu a kalici nádoby, vše z místní žuly. Regulace toku pokračuje ještě 300 m proti proudu, ovšem už v prostoru veřejnosti nepřístupném. Několik stupňů střídají ještě dvě kynety pod opevněnou patou kamenného moře na Čertově stráni. Hořejší tok zůstal divoký.

Návrat je možný buď po stezce zpět k Bílému Labi, nebo lesní cestou úbočím Malého Šišáku pod Špindlerovu boudu. Podrobné články o Čertově dolu – živé i neživé přírodě, výzkumu osídlení a úpravě potoka – vyšly loni v časopise Krkonoše – Jizerské hory.

Jiří Bašta

Počátek hrazení Čertovy strouhy, více než 1 600 m od ústí do Bílého Labe.

Foto: Jiří Bašta